

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek R. S. (1) o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi z dnia 27 maja 2008 roku, wydanego w sprawie III Ns 206/05 stwierdzającego nabycie praw do spadku po M. P. i ustalił, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Orzeczenie Sądu Rejonowego zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych:

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi postanowieniem z dnia 27 maja 2008 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze III Ns 206/05 stwierdził, iż spadek po M. P. z domu (...) zmarłej w dniu 6 sierpnia 2002 roku we F. na podstawie ustawy nabyli: mąż H. P. w 1/2 części oraz bracia: R. S. (2), R. S. (1) i M. S. po 1/8 części spadku, jak również bratanek M. S. w 1/8 części spadku.

H. P. zmarł w dniu 26 października 2003 roku. Spadek po nim nabyli synowie T. P. i J. P..

M. S. zmarł w dniu 28 marca 2012 roku. Był to syn brata wnioskodawcy K. S. (1). Spadek po nim postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 24 września 2012 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze III Ns 566/12 nabyła żona D. S. i syn J. S. (1) po 1/2 części spadku każde z nich.

M. S. zmarł w dniu 26 lipca 2008 roku. Był to syn brata wnioskodawcy J. S. (2). Spadek po nim postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 30 marca 2009 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze III Ns 174/09 nabyła córka K. S. (2) w całości.

Obecnie przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygnaturą III Ns 949/12 toczy się sprawa o dział spadku po M. P.. Postępowanie zostało zawieszono z uwagi na złożenie przez R. S. (1) wniosku w niniejszej sprawie.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał wniosek o zmianę postanowienia stwierdzającego nabycie praw do spadku za nieuzasadniony.

Sąd Rejonowy wskazał, że R. S. (1) domagał się zmiany postanowienia wydanego w sprawie o sygnaturze III Ns 206/05 wywodząc, iż T. P. i J. P. nie są spadkobiercami jego siostry M. P. z domu (...).

Zgodnie z treścią art. 679 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Wniosek o wszczęcie takiego postępowania może zgłosić każdy zainteresowany.

W razie przeprowadzenia dowodu, że spadek w całości lub w części nabyła inna osoba niż wskazana w prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, sąd spadku, zmieniając to postanowienie, stwierdzi nabycie spadku zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

W niniejszej sprawie R. S. (1) nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Nie podjął nawet próby wykazania, że T. i J. P. nie należą do kręgu spadkobierców po swoim ojcu H. P..

W każdym porządku prawnym regulującym zasady dziedziczenia ustawowego, w pierwszej kolejności dziedziczą zstępni spadkodawcy. Bezspornym było, iż T. i J. P. byli synami ostatniego męża M. P. z domu (...).

W takiej sytuacji wniosek podlegał oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.c., uznając, iż zasadnym jest, aby każdy z uczestników postępowania poniósł je we własnym zakresie.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył wnioskodawca, zaskarżając je w całości.

Skarżący podniósł, że w toku postępowania nie zostało wykazane aktami urodzenia, że T. i J. P. są synami H. P. a nadto ich pełnomocnik nie przedłożył do akt oryginałów udzielonych mu pełnomocnictw, zaś T. i J. P. nie złożyli oświadczeń czy przyjmują czy odrzucają spadek. Dalej skarżący podniósł, że nie zgłaszał do udziału w sprawie T. i J. P. a jedynie wskazywał rodzeństwo i dzieci rodzeństwa spadkodawczyni, zaś Sąd z niewiadomych przyczyn dołączył do sprawy T. i J. P..

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i kontynuowanie sprawy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna, zaś zaskarżone postanowienie odpowiada prawu.

Ustalenie przez sąd prawidłowego porządku dziedziczenia jest tak istotną kwestią, że ustawodawca dopuścił możliwość zweryfikowania tego porządku mimo ustalenia go prawomocnym postanowieniem sądu. Wprowadza jednak szczególny tryb postępowania stanowiąc w art. 679 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., że przeprowadzenie dowodu, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku nie jest spadkobiercą lub że jej udział jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku. Wniosek o wszczęcie postępowania może zgłosić każdy zainteresowany (art. 679 § 2 k.p.c.), nie wyłączając osoby, która była uczestnikiem zakończonego prawomocnie postępowania. Osoba taka musi jednak spełnić dwie przesłanki:

- swoje żądanie oprzeć na podstawie, której nie mogła powołać w toku zakończonego postępowania;
- oraz wystąpić z wnioskiem przed upływem roku od dnia, w którym uzyskała tę możliwość.

W realiach przedmiotowej sprawy wnioskodawca nie spełnił wyżej wskazanych przesłanek koniecznych dla skutecznego domagania się zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca był uczestnikiem pierwotnego postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, zaś okoliczności podnoszone we wniosku nie są okolicznościami, których wnioskodawca nie mógł powołać w toku zakończonego postępowania spadkowego.

Wszystkie okoliczności faktyczne leżące u podstaw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w sprawie spadkowej były znane przed wydaniem postanowienia stwierdzającego nabycie praw do spadku.

Wniosek o zmianę postanowienia oparty jest przede wszystkim na twierdzeniu, że nie zostało udowodnione, aby T. i J. P. byli synami H. P.. Przede wszystkim należy zauważyć, że T. i J. P., po śmierci H. P. wstąpili do udziału w postępowaniu o stwierdzenie nabycia praw do spadku po M. P. w charakterze uczestników postępowania. Tak więc wnioskodawca mógł kwestionować ich interes prawny do udziału w postępowaniu w toku pierwotnego postępowania spadkowego.

Po drugie, zarzut ten jest całkowicie niezasadny merytorycznie. W aktach postępowania III Ns 206/05 znajduje się bowiem na k. 78 wydane przez Sąd Okręgowy w Langen (Niemcy) zaświadczenie z którego wynika wprost, że T. i J. P. byli synami H. P. i nabyli spadek po H. P..

Na marginesie jedynie można wskazać, że spadek po M. P. nabył w określonej części H. P. a nie jego spadkobiercy. Kwestia więc kto jest spadkobiercą H. P. pozostaje bez wpływu na porządek dziedziczenia po M. P. i treść postanowienia stwierdzającego nabycie praw do spadku po niej.

Reasumując, jeżeli wnioskodawca uznawał treść rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego za błędną to jedyną drogą jego zwalczania było wywiedzenie apelacji.

Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy bowiem ani naprawie błędów sądu popełnionych w postępowaniu spadkowym, ani usunięciu skutków nieznamości prawa przez uczestników tego postępowania, lecz jedynie umożliwieniu zmiany postanowienia spadkowego w razie wykrycia okoliczności i dowodów, których zainteresowany nie mógł, z różnych przyczyn, powołać w postępowaniu spadkowym. Taka zaś sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi.

Chybione są również pozostałe zarzuty podniesione w uzasadnieniu apelacji.

I tak, jak wskazano wyżej, T. i J. P. nie nabyli spadku po M. P., gdyż nabycie to nastąpiło na rzecz ich ojca H. P.. Tym samym nie mogli oni składać oświadczeń o przyjęciu, bądź odrzuceniu spadku po M. P..

Okoliczność, że wnioskodawca nie wskazał T. i J. P. jako uczestników postępowania spadkowego po M. P. pozostaje bez znaczenia. Zgodnie bowiem z treścią art. 510 § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym, a takim jest postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku, Sąd obowiązany jest z urzędu wezwać do udziału w sprawie wszystkich zainteresowanych. T. i J. P. jako spadkobiercy H. P. niewątpliwie należą do kręgu osób zainteresowanych i winni być uczestnikami postępowania spadkowego po M. P..

Zupełnie niezrozumiały jest zarzut dotyczący przedłożenia przez pełnomocników T. i J. P. udzielonych im przez mandantów pełnomocnictw. Na kartach 68 i 69 niniejszego postępowania oraz k. 142 akt III Ns 206/05 znajdują się bowiem oryginały pełnomocnictw udzielonych w toku obu postępowań przez T. i J. P.. Żądanie wnioskodawcy, aby pełnomocnictwa te były udzielone w języku niemieckim nie znajduje żadnych podstaw prawnych.

Z tych wszystkich przyczyn apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c..

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników postępowania poniesie koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w tymże postępowaniu.